बृहन्मुंबई महानगरपालिका

सह आयुक्त (दक्षता) विभाग

क्र. सह आयुक्त / दक्षता 700

दिनांक 09 MAY 2025

विषय - लिंक स्क्वेअर मॉलमध्ये सीटीएस क्रमांक एफ / ३६८ आणि एफ /३६९, व्हिलेज वांद्रे, एफ.पी. क्रमांक ४९० आणि ४९१, टीपीएस-III, ३३ वा रोड, वांद्रे (पश्चिम), मुंबई – ४०० ०५० येथील आगीची घटना

संदर्भ - १) मा.महानगरपालिका आयुक्त यांची सूचना

२) सह आयुक्त (दक्षता) यांची दिनांक ०२.०५.२०२५ रोजीची स्थळ पहाणी

उपरोक्त विषया संदर्भात मा.महानगरपालिका आयुक्त यांनी सह आयुक्त (दक्षता) विभागास विषयांकित प्रकरणी चौकशी करण्याचे आदेश केले आहे.

सदर चौकशी ही खालील बाबींबाबत करण्यात आली आहे -

(१) आग पसरण्याची कारणमीमांसा

(२) आग विझविण्यासंबंधी अवलंबिलेली कार्यपध्दती

तपासाचा दृष्टीकोन आणि कार्यपध्दती -

सह आयुक्त (दक्षता) यांनी दि.०२.०५.२०२५ रोजी घटनास्थळाला भेट दिली.

प्रत्यक्ष स्थळ पाहणी -

लिंक स्क्वेअर मॉल हा `एच/पश्चिम` विभागात व्यावसायिक मॉल असून पार्कींगसाठी दोन स्तरीय तळघर + खालचा तळ मजला आणि वरचा तळ मजला + पाहिला + दुसरा + तिसरा (भाग) वरचा मजला /शॉपिंग / डिपार्टमेंटल स्टोअर्स, असा आहे.

सह आयुक्त (दक्षता) यांनी दि.०२.०५.२०२५ रोजी सर्व संबंधीत अधिका-यांसोबत (उप प्रमुख अग्निशमन अधिकारी, श्री.गिरकर, सहाय्यक आयुक्त (एच/पश्चिम) विभाग आणि कार्यकारी अभियंता (इमारत प्रस्ताव)प.उप.) स्थळ पहाणी करुन सदर जागेची सखोल पाहणी केली. तदनंतर, सदर विषया संदर्भात `एच/पश्चिम` विभाग कार्यालयामध्ये बैठक आयोजित करण्यात आली. सदर बैठकीदरम्यान, सह आयुक्त (दक्षता) यांनी लिंक स्क्वेअर मॉलला (उप प्रमुख अग्निशमन अधिकारी, श्री.गिरकर, सहाय्यक आयुक्त (एच/पश्चिम) विभाग आणि कार्यकारी अभियंता (इमारत प्रस्ताव)प.उप.) यांनी दिलेल्या विविध मंजुरीबाबत अहवाल सादर करण्याचे निर्देश देण्यात आले.

प्रत्यक्षदर्शी अग्निशमन दलाने उपस्थित असलेले कामगार, सुरक्षारक्षक, अशा पाच जणांचे जवाब नोंदविलेले आहेत. त्यांनी दिलेल्या माहितीनुसार सदर आग ही पहाटे २.३० वाजता लागली असून सदर पाच जणांनी आग विझविण्याचे प्रयत्न केले. परंतु आग विझली नसल्याने त्यांनी सकाळी ३.५५ मिनिटांनी अग्निशमन दलाला कळविले.

प्रत्यक्ष स्थळ पहाणी दरम्यान आग ही खालच्या तळमजल्यामध्ये कोप-यात लागली असल्याची कळले. त्यानंतर आग ही वर पसरत गेली.

सदर व्यावसायिक मॉलमध्ये छोटे-छोटे गाळे असून त्यामध्ये शूजचे दुकान, मोबाईलचे दूकान, रेस्टॉरन्ट, क्रोमाचे दूकान व इतर ज्वलनशील पदार्थ जळाले असल्याचे आढळून आले. सदर व्यावसायिक मॉलमध्ये अंतर्गत आग विझविण्याकरीता आवश्यक असलेली यंत्रणा कार्यरत नसल्याचे आढळून आले. तसेच, पूर्व दक्षिण बाजूस असलेला दरवाजा बंद असल्याचे आढळून आले.

सदर मॉल हा चारी बाजूने काचेने तावदानाने (glass facade) बंदिस्त केल्याचे आढळले व त्या काच्यांमध्ये आवश्यक असलेली ओपनींस अग्निशमन दलाच्या कार्यपध्दती व मार्गदर्शक तत्वानुसार अभिप्रेत असलेले ओपनींग ठेवली गेल्याचे आढळूनं आले नाही. मॉलच्या सभोवतालची मोकळी जागा मंजूर नकाशाप्रमाणे तसेच डी.सी.आर. १९९१/ डी.सी.पी.आर. २०३४ मधील तरतूदीनुसार व सक्षम अधिका-यांच्या मंजूरीनुसार असल्याचे आढळले.

स्थळ पहाणी दरम्यान बेसमेंट साठी आवश्यक असलेली यांत्रिक वायुविजनाची यंत्रणा चालू अवस्थेत आढळून आली नाही.

सदर मॉल संपूर्णपणे जळालेल्या अवस्थेत दिसून आला.

आग पसरण्याची कारणमीमांसा -

सदर मॉल मध्ये,

(1) ज्वलनशील पदार्थ जसे की मोबाईल, शुज, इलेक्ट्रोनिक वस्तू, रेडीमेड गारमेन्ट, कॉसमेटीक इ. असल्याने

(2) बेसमेंटसाठी आवश्यक असलेली यांत्रिक वायुविजनाची यंत्रणा चालू अवस्थेत नसल्याने

(3) स्प्रींकलरला होणारा पाणी पुरवठाची यंत्रणा बंद करण्यात आलेली दिसली

(4) सदर इमारत ही चारी बाजूने काचेच्या तावदानाने (Glass Facade) बंदिस्त असल्याने

(5) अग्निशमन दलाने घेतलेल्या प्रत्यक्षदर्शी साक्षीदारांची घेतलेल्या जवाबानुसार आग सकाळी २.३० वाजता लागली असून अग्निशमन दलाला सकाळी ३.५८ मिनिटांनी कळविले. परंतु अग्निशमन दलाने लेव्हल १ च्या फायरचा कॉल ४.१७ मिनिटांनी, लेव्हल २ फायरचा कॉल ४.२८

मिनिटांनी, लेव्हल ३ फायरचा कॉल ४.४९ मिनिटांनी व लेव्हल ४ फायरचा कॉल ६.२५ मिनिटांनी देण्यात आल्याचे दिसते. त्यावरुन लेव्हल १ ते लेव्हल ४ चा कॉल घेण्यास लागलेला कालावधी हा जवळजवळ २ तासांपेक्षा जास्त असल्याचे दिसते.

तसेच, धूर व आग ही मॉलच्या तळघरातच राहील्याने आग विझविण्यास अढथळा येऊन पुढे ती मोठया प्रमाणात पसरलेली दिसते.

अग्निशमन दलाची कार्यवाही

आगीची घटनास्थळी पोहोचल्यावर प्रथम आगमन अधिकारी एस ओ. ए.ए. तांडेल आणि एस. सोनाडो एस. के, बंडगर यांनी सांगितले की मॉल इमारतीचे मुख्य प्रवेशद्वार आणि मागिल प्रवेशद्वार धुराने लोटले होते आणि दाट धुराचा उगम लिंक स्क्वेअर मॉल इमारतीच्या खालच्या तळमजल्यावरून होता जेथे क्रोमा शोरूम होते. मॉल व्यवस्थापक आणि सुरक्षा रक्षकासह प्रथम आलेल्या अधिका-याने चौकशी केली असता, त्यांना कळले की आगीचे ठिकाण खालच्या तळमजल्यावरील क्रोमा शोरुममध्ये आहे, त्यामुळे त्यांनी मॉलच्या इमारतीच्या मुख्य प्रवेशद्वारातून उत्तरेकडील ०१ लहान पाण्याच्या होज लाइनने प्रवेश करण्याचा प्रयत्न केला, परंतु प्रचंड उष्णता आणि दाट धुरामुळे ते मुख्य प्रवेशद्वारापर्यंत प्रवेश करू शकले नाहीत. म्हणजेच उत्तरेकडून, त्यामुळे परिस्थितीचा तात्काळ संपर्क साधून आणि आगीची तीव्रता लक्षात घेऊन, लेव्हल I फायर मेसेज कॉल ब्रिगेड कंट्रोल रूमला ०४१७ वाजता पाठवण्यात आला आणि अतिरिक्त फायर इंजिन, B.A. व्हॅन आणि पाण्याचे टॅकर.

पुढे, S,O, A. A. तांडेल आणि Sr.SO N P काळे यांनी ADFO S. K. बंडगर यांना आग आणि त्यांनी केलेल्या कारवाईबद्दल कळवले. एडीएफओ एस. के. बंडगर आणि क्रू मेंबर्स यांनी समोरच्या बाजूने प्रवेश करण्याचा प्रयत्न केला होता. परंतु प्रचंड उष्णता आणि दाट धुरामुळे परिस्थितीमध्ये प्रवेश करण्यासाठी ते पुढे जाऊ शकले नाहीत, त्यामुळे खालच्या तळमजल्यावरील दुस-या प्रवेशाबद्दल मॉल व्यवस्थापक आणि सुरक्षा रक्षक यांच्याकडे चौकशी केली असता, त्यांनी मॉलच्या इमारतीची दक्षिण बाजूची मागील प्रवेशिका दर्शविली, म्हणून, SO A. A. तांडेल आणि ०२ F/m यांनी मागील बाजूने चार्ज केलेल्या पाण्याच्या नळीच्या रेषेसह BA सेट लावून प्रवेश केला आणि प्रवेश म्हणून धुराची अतिरिक्त मदत म्हणून ASON ला पाठविण्यात आली. A. तांडेल सोबत ०२ F/m बरोबर त्याचं दिशेने BA सेट करून, ते पॅसेजपासून मॉलच्या मागील बाजूपर्यंत एस्केलेटरपर्यंत पोहोचले आणि तळमजल्यापासून परिसर थंड करण्यासाठी वॉटर होज लाइनद्वारे पाण्याचा फवारा सुरू केला परंतु उष्णता असह्य असताना ते बाहेर आले.

त्यामुळे, दाट धूर आणि प्रचंड उष्णतेमुळे समोरच्या बाजूने तसेच मागील बाजूने प्रवेश करणे शक्य नसल्याने तळमजल्यावरील आगीची जागा शोधता येत नव्हती, त्यामुळे आगीची तीव्रता, प्रचंड उष्णता आणि दाट धूर आणि मॉलच्या आत ज्वलनशील पदार्थांचा भार लक्षात

घेऊन, तत्काळ अग्निशमन लेव्हल ।। फायरचा कॉल ०४.२८ वाजता करण्यात आला. त अतिरिक्त अग्निशमन इंजिन, B.A. व्हॅन, रेस्क्यू व्हॅन, पाण्याचे टेंकर इ. मागविला.

पुन्हा, खालच्या तळमजल्यावर दुस-या प्रवेशासाठी मॉल व्यवस्थापक आणि मॉलच्या सुरक्षा रक्षकांकडे चौकशी केली असता, त्यांनी इमारतीच्या पश्चिमेकडील लिफ्टमधून तळमजल्यावरील दोन्ही बाजू उघडलेल्या आणखी एक प्रवेश दर्शविला. मुख्य जिन्यातून चार्ज वॉटर होज लाइनसह F/m द्वारे BA सेट देऊन प्रवेश केला गेला परंतु दाट धूर आणि प्रचंड उष्णतेमुळे तळमजल्यापासून खालच्या मजल्यावर जाणे शक्य झाले नाही,

पुढे, Sr.SO N P काळे यांना BA सेट घालण्याची सूचना देण्यात आली आणि पुन्हा ०२ F/m ने खालच्या तळमजल्यावर प्रवेश करण्याचा प्रयत्न केला, त्यांनी चार्ज केलेली वॉटर होज लाइन घेतली आणि पाण्याची होज लाइन एस्केलेटरपर्यंत पुढे नेली परंतु प्रचंड उष्णतेमुळे ते खालच्या तळमजल्यावर प्रवेश करू शकले नांहीत, परंतु त्यांनी जमिनीच्या तळमजल्यापासून गरम पाण्याच्या वाफेमुळे असह्य झाल्याने ते बाहेर आले.

Sr.SO R.V. मोरे आणि MP-44 च्या L/fm क्रूने त्याच्या आगमनाची माहिती दिली, त्यांना ताबडतोब ०१ वॉटर होज लाइन तयार करण्यास, BA सेट घालण्याची आणि दाबण्याची सूचना केली.

मॉलच्या इमारतीच्या मुख्य प्रवेशद्वारापासून उत्तरेकडून पाण्याची नळीची, लाइन कार्यान्वित केली त्यानुसार, त्याने पाण्याची होज लाईन दाबली आणि आगीचा प्रसार नियंत्रित करण्यासाठी आणि प्रचंड उष्णता आणि धूर कमी करण्यासाठी खालच्या तळमजल्याच्या ठिकाणी पाण्याचे जेट सुरू केले ज्याने खालच्या तळमजल्यावर प्रवेशास प्रतिबंध केला होता.

पुढे, Sr.SO V.B. पांगारकर आणि MP-६२ च्या L/fm क्रूने त्याच्या आगमनाची माहिती दिली. Sr.SO N P काळे यांच्या नेतृत्वाखाली वांद्रे अग्निशमन केंद्राची टीम ०२ F/m सह उष्णतेच्या प्रभावामुळे परत येते म्हणून एडीएफओ एस. के. बंडगर यानी Sr.S V. B. पांगारकर यांना वांद्रे अग्निशमन केंद्राच्या पाण्याच्या होज लाइनचा कार्यभार घेण्याच्या सूचना दिल्या, जी आधीच दक्षिण बाजूकडून मॉल इमारतीच्या मागील बाजूने कार्यान्वित होती त्यानुसार, त्याने उक्त वॉटर होज लाइनचा वापर केला आणि आगीचा प्रसार नियंत्रित करण्यासाठी प्रचंड उष्णता आणि धूर करण्यासाठी खालच्या तळमजल्याच्या ठिकाणी वॉटर जेट सुरू केले ज्यामुळे खालच्या तळमजल्यावर प्रवेश प्रतिबंधित होता परंतु खराब दृश्यमानता आणि दाट धूर आणि प्रचंड उष्णता यामुळे खालच्या तळमजल्यावर आणि तळमजल्यावर तळमजल्यावरील आगीच्या सीटवर प्रवेश करणे प्रतिबंधित होते. असह्य उष्णतेमुळे क्रू मेंबर्स माघारी परतले. दाट धूर, प्रचंड उष्णता आणि आगीची तीव्रता, मॉलमधील ज्वलनशील पदार्थाचा आगीचा भार आणि आग पसरण्याची शक्यता लक्षात घेऊन, ०४४९ वाजता लगेचच लेव्हल ।।। फायर मेसेज कॉल ०४४९ वाजता किंग बीए,

अतिरिक्त ब्रिगेडच्या टॅंक रूमला अग्निशमन दलाच्या नियंत्रण कक्षाला पाठवण्यात आले, अतिरिक्त अग्निशमन दलाच्या कर्मचाऱ्यांची मदत घेतली. व्हॅन, रेस्क्यू व्हॅन इ.

दरम्यान, एडीएफओ एस. एन. तळेकर घटनास्थळी पोहोचले आणि परिस्थिती पाहिल्यानंतर त्यांनी मॉलच्या मागील बाजूस एस्केलेटरपर्यंत चार्ज केलेल्या वॉटर होज लाईनसह बीए सेट आणि मागील बाजूने ०२ F/m वर BA सेट घातल्यानंतर प्रवेश केला परंतु प्रचंड उष्णतेमुळे आणि पुढे जाण्याची शक्यता नसल्यामुळे परत येण्यास मार्ग काढता आला नाही. दाट धूर प्रवेशद्वारावर पॅसेजमध्ये उभ्या असलेल्या F/M ने ओरडून त्यांना सुरक्षित बाजूला येण्यास सांगितले. त्यानुसार ते मॉलबाहेर सुखरूप परतले.

पुढे, Sr.SO A. B. पवार, MP-५५ चे L/fm क्रू, MP-४३ चे SOM H Sonawane L/fm क्रू आणि SO A. A. तांडेल यांनी ADFO S.K. यांना कळवले, त्यांच्या आगमनाचे बंडगर, त्यांना मॉलच्या पश्चिम बाजूला MP-५५ ची ०१ छोटी होज लाइन तयार करण्यासाठी, B.A सेट घालण्यासाठी आणि दोरी मनिला वापरून पश्चिम बाजूच्या पाय-यांद्वारे तळमजल्यापासून खालच्या मजल्यावर प्रवेश करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या. Sr.SO A.B. पवार, SOM H सोनवणे, SO A. A. तांडेल आणि ०२ F/m यानी चार्ज वॉटर होज लाइन्ससह तळघरात प्रवेश केला आणि खालच्या तळमजल्याचे तापमान थंड करण्याचा प्रयत्न केला परंतु जेव्हा त्यांनी खालच्या तळमजल्यावर दरवाजा उघडला, परंतु प्रचंड उष्णता आणि दाट धुरामुळे त्यांना पाण्याची लाईन पुढे जाणे अशक्य झाले आणि ते पुढे जाऊ शकले नाहीत.

Dy.CFO एच व्ही गिरकर यांचे आगमन होताच, त्यांना संपूर्ण परिस्थितीची माहिती करून देण्यात आली, त्यांच्या देखरेखीखाली आणि मार्गदर्शनाखाली आग विझवण्याचे ऑपरेशन सुरू केले.

Sr.SO A.S. खानोलकर यांचे आगमन झाल्यावर Dy. CFO HV गिरकर यांनी त्यांना मॉल इमारतीच्या पूर्वेकडून प्रवेश करण्याच्या सूचना दिल्या, त्यामुळे तळमजल्यावरील काचेचे पॅनेल तोडल्यानंतर, बाजूच्या काचेचे फलक तोडून आणि इमारतीच्या पूर्वेकडील तळमजल्यापासून खालच्या मजल्यावरील तळमजल्यावरील तळमजल्यावर १ल्या मजल्याची शिडी खाली उतरवून प्रवेश केला. Sr.SO A.S. खानोलकर यांनी ०२ F/M सोबत BA सेट घातल्यानंतर खालच्या तळमजल्यावरील जिन्याच्या मध्यभागी प्रवेश केला. त्याच वेळी, ADFO SK बंडगर आणि ०१ F/m ने दक्षिण/पश्चिम बाजूस दिलेला पॅसेज काचेचा दरवाजा बळजबरीने तोडला जो Sr.SO खानोलकर यांनी केलेल्या त्याच प्रवेशाचा दुसरा प्रवेश होता जेणेकरून खालच्या तळमजल्यावर काही चूक झाल्यास त्यांना ताबडतोब बाहेर काढता येईल. Sr.SO खानोलकर यांनी खालच्या तळमजल्यावर लावलेला काचेचा दरवाजा बळजबरीने तोडला आणि खालच्या तळमजल्यावर वॉटर

जेटला लक्ष्य केले परंतु प्रचंड उष्णता आणि दाट धुरामुळे ते उभे राहू शकत नाहीत म्हणून त्यां पाण्याची नळी परत घेतली आणि तळमजल्यावर परतले होते.

Dy. CFO H V गिरकर यांनी Sr.SO A.B. पवार यांना दिलेल्या दिलेल्या सूचनेनुसार, त्यांनी इमारतीच्या पश्चिमेकडील PRT किटचा वापर करून तळमजल्यावरील वरच्या बाजूची काच फोडली आणि MP ५५ च्या पहिल्या मजल्याच्या शिडीच्या साहाय्याने खालच्या जमिनीत ०२ F/m प्रवेश केला आणि दाट धूराच्या लोडमुळे ते सर्व F/m सह घेऊन परत आले. परत येत असताना त्याच्या लक्षात आले की तळमजल्यावरील दूकानांमधील मागील बाजूने ज्वाला निघत आहेत त्यामुळें आग विझवण्यासाठी चार्ज केलेल्या पाण्याची लाईन चालू करण्यात आली.

सीएफओ आर एन अंबलगेकर सरांचे आगमन होताच, डीवायूसीएफओ एच व्ही गिरकर यांनी त्यांना संपूर्ण परिस्थितीची माहिती दिली आणि त्यांच्या देखरेखीखाली आणि मार्गदर्शनाखाली पुढील अग्निशमन ऑपरेशन केले.

तापमान थंड करण्यासाठी आणि आगीचा प्रसार रोखण्यासाठी मॉलमध्ये प्रवेश करण्यासाठी अनुक्रमे मुख्य प्रवेशद्वारापासून, पश्चिमेकडून, दक्षिण बाजूकडून, मागील बाजूकडून आणि पूर्व बाजूकडून एकूण १० चार्ज केलेल्या पाण्याच्या नळीच्या ओळी कार्यरत होत्या, परंतु सुमारे ०६२० वाजता कमालीची उष्णता जमा झाल्यामुळे वरच्या मजल्यापासून छतापर्यत आणि दक्षिणेकडील मजल्यापर्यंतच्या छतापर्यंत आगीचा परिणाम झाला. मॉल इमारतीच्या मागील बाजूने आगीला ऑक्सिजन मिळाल्यामुळे संपूर्ण मॉल इमारतीत आग वेगाने पसरली. मॉल इमारतीच्या काचेच्या दर्शनी भागाचे नुकसान होत असल्यामुळे व सर्व काचेचे तुकडे इतरत्र विविध ठिकाणी पसरत असल्यामुळे, अग्निशमन दलाच्या जवानांच्या जीवाला धोका निर्माण होण्याची शक्यता असल्याने, त्यामुळे गांभीर्य लक्षात घेऊन अग्निशमन दलाच्या जवानांना अग्निशमन दलाच्या SV ५० ५०६ च्या आदेशानुसार कॉल केला. अग्निशामक इंजिन, पाण्याचे टँकर, रेस्क्यू व्हॅन, TTL, HP, AWTT, इत्यादींची अतिरिक्त मदत मागण्यासाठी ब्रिगेड कंट्रोल रूमला तास पाठवण्यात आले. आगीचा वेग वाढू नये म्हणून इमारतीच्या आतून चालवलेल्या पाण्याच्या होज लाइन्स मागे घेण्यात आल्या आणि मॉल इमारतीच्या बाहेरून वॉटर जेट्स आणि वॉटर मॉनिटर्स चालवण्यात आले.

प्रचंड उष्णतेमुळे छत फुटते आणि छतावरून फ्लॅन्स बाहेर पडतात, म्हणून CFO सर, एडीएफओ एस. के. बंडगर आणि वरिष्ठ, SO N.P. यांच्या सूचनेनुसार, काळे यांनी खालच्या तळमजल्यावर प्रवेश केला जिथे संपूर्ण तळमजला आगीत होता, नंतर १ल्या आणि २-या तळघरात जिथे १ला तळघर किरकोळ धुरात होता आणि दुसरा तळघर आग आणि धुराशिवाय स्वच्छ आढळला. DFO M.Y. Mithbaonkar यांच्या देखरेखीखाली तात्काळ ०२ पाण्याच्या लाईन खालच्या तळमजल्यावर आणि ०२ वॉटर होज लाईन तळमजल्यावर कार्यान्वित करण्यात आल्या.

पुढे, Sr.SO आर. व्ही. मोरे यांना आगीचा फैलाव नियंत्रित करण्यासाठी मॉल इमारतीच्या दक्षिणेकडून पाण्याचे मॉनिटर कार्यान्वित करण्यासाठी पटवर्धन बागेत AWTT घेण्याच्या सूचना देण्यात आल्या.

त्याच वेळी, तळमजल्यावर असलेल्या पुढच्या बाजूच्या दुकानांमधून, पुढच्या बाजूला म्हणजेच उत्तर बाजूला असलेल्या सर्व दुकानांचे दरवाजे जबरदस्तीने उघडल्यानंतर धुराचे लोट बाहेर पडत होते, खालच्या मजल्यावरील सर्व ०८ दुकानांमधील सर्व वैयक्तिक स्टोअर रूममध्ये आग लागल्याचे लक्षात आले. प्रत्येक स्टोअर रूममध्ये तळमजल्यापासून खालच्या मजल्यापर्यंत प्रवेश करण्यासाठी सुमारे २' x ५' क्षेत्रफळ प्रदान केले आहे, ज्यामध्ये एमएस पाय-यांसह वैयक्तिक स्टोअर रूममध्ये मोठ्या प्रमाणात तयार कपड्यांचा साठा आहे. उच्च दाबाच्या पाण्याच्या ओळी आणि लहान होज लाईन f/m द्वारे तयार केल्या गेल्या आणि आग आटोक्यात आणण्यासाठी आणि विझवण्यासाठी कार्यान्वित करण्यात आल्या. आग विझवल्यानंतर असे लक्षात आले की सर्व स्टोरेज गोदामांमध्ये सिपोरेक्स विभाजन असलेले स्टोरेज उद्देशासाठी वापरल्या जाणा-सर खालच्या तळमजल्याच्या उत्तर बाजूचा (उत्तर बाजू) भाग कोसळला आणि सर्व 08 स्टोअर गोदामे आणि क्रोमा शोरूमची जागा एक भाग बनली ज्यामुळे मोठ्या प्रमाणात उष्णता आणि दाट धूरं निर्माण होतो ज्यामुळे सुरुवातीच्या टप्प्यावर अग्निशमन दलाच्या प्रवेशास प्रतिबंध होतो.

या आगीत रेडिमेड कपडे, सौंदर्य प्रसाधने, रेफ्रिजरेटर, टीव्ही, वॉशिंग मशिन, विविध विविध सजावटीचे सजावट साहित्य, लाकडी लाकडी फर्निचर, शूजचा साठा, जी आय शीट रूफ, विविध दुकानातील लोफ्ट, काचेचा दर्शनी भाग, लाकडी प्लाय लाकूड पत्रे, अग्निशमन उपकरणे, विद्युत उपकरणे, इलेक्ट्रिक उपकरणे, विद्युति उपकरणे, जळून खाक झाली. इलेक्ट्रिक केबल, पॅकिग साहित्य, ऑफिस रेकॉर्ड, ऑफिस फर्निचर, कॉम्प्युटर आणि त्याचे सामान, प्रिंटर, लॅपटॉप, मोबाईल आणि त्याचे सामान, C.C.T.V. खालच्या तळमजल्यावर, तळमजला, पहिला मजला, दूसरा मजला (भाग) आणि तिसरा आणि चौथा भाग चौथ्या मजल्यावरील विविध व्यावसायिक दुकानांमध्ये कॅमेरे, सर्वव्हर, लाकडी आणि स्टीलचे रॅक, विविध सेंट्रलाइज्ड एअर कंडिशनिंग सिस्टम, एसी डक्टिंग, स्पिलड एसी, एस्केलेटर, फॉल्स सीलिंग, केबल ट्रे, एमएस शटर इ. तीव्र उष्णता, धूर आणि आगीमुळे शॉपिंग मॉल आणि मॉलमधील अल्युमिनियम मिश्रित साहित्याचे नुकसान झाले.

प्रमुख अग्निशमन दलाने उपरोक्त घटनेसदंर्भातील सविस्तर अहवाल सोबत नस्तीमध्ये जोडण्यात आला आहे.

इमारत प्रस्ताव खात्याचा उपरोक्त घटनेसंदर्भातील अहवाल व मंजूर नकाशे सोबत नस्तीत जोडण्यात आलेला आहे.

४८०

इमारत प्रस्ताव खात्याच्या अहवालानुसार असे दिसून येते की, सदर मॉल कोणत्याही प्रकारचे अनधिकृत बांधकाम आढळून आले नाही. तसेच, खालच्या तळमजल्यावर असलेला क्रोमा व वरच्या तळमजल्यावर असलेल्या ८ दुकानांचे स्टोर रुम हे मंजूर आराखडयाप्रमाणे दिसून आले. सहाय्यक आयुक्त एच/प विभाग यांनी दिलेल्या अहवालामध्ये वेळोवेळी अनधिकृत बांधकामांना नोटीसा दिलेल्या आहेत व त्या नोटीसा इमारत प्रस्ताव खात्याने नकाशा मंजूर केल्यानंतर त्या नोटीसा दप्तरी दाखल करण्यात आल्या. सविस्तर अहवाल सोबत नस्तीमध्ये जोडण्यात आला आहे.

उपरोक्त विवेचनावरुन प्रस्तृत प्रकरणी खालील निष्कर्ष व त्याअनुषंगाने पुढील कार्यवाही प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

१. महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक आणि जीवन सुरक्षा उपाय अधिनियम २००६ च्या कलम ३ नुसार, मालक / भोगवटा धारक यांनी सदर इमारतीमध्ये असणा-या अग्निसुरक्षा यंत्रणा कार्यान्वित ठेवणे ही त्यांची जबाबदारी असताना देखील सदर यंत्रणा आगीच्या घटनेच्या वेळी अकार्यान्वित होती.

२. सदर लिंक स्क्वेअर को.ऑ.सो. लि. यांनी प्रमुख अग्निशमन अधिकारी यांना दि.०६.०१.२०२५ च्या पत्राच्या अन्वये सरकार मान्य परवानाधारक मे. Indean Fire Safety System या संस्थेला सन २०२४-२५ साठी फायर आणि सेफ्टी सिस्टीमची परिरक्षण करण्यासाठी नेमणूक केलेली आहे. त्याअनुषंगाने मे. Indean Fire Safety System यांनी Form -B दि.०८.०१.२०२५ रोजी सर्व अग्निप्रतिबंधक यंत्रणा सुरळीत आहे असे सादर केले. परंतु पुढील चार महिन्यात लागलेल्या आगीमध्ये सदर यंत्रणा सुस्थित नसल्याचे आढळून आले आहे. त्यामुळे लिंक स्क्वेअर को.ऑ.सो. लि. यांनी नेमणूक केलेल्या मे. Indean Fire Safety System यांच्या मुख्यत्वे दोष आढळून येतो.

३. आग लागण्याच्या सुरुवातीला उपस्थित असलेले सुरक्षारक्षक कर्मचारी व व्यवस्थापक यांनी अग्निशमन दलास कळविण्यासाठी दिड तासाचा वेळ घेतल्याचे अग्निशमन दलाच्या नोंदीनुसार दिसून येते.

४. लेव्हल ३ फायरचा कॉल ४.४९ मिनिटांनी व लेव्हल ४ फायरचा कॉल ६.२५ मिनिटांनी देण्यात आल्याचे दिसते. त्यावरुन लेव्हल ३ ते लेव्हल ४ चा कॉल घेण्यास लागलेला कालावधी हा ब-यापैकी असल्याने त्याबाबत संबंधीताकडून स्पष्टीकरण मागविणे योग्य होईल.

शिफारस -

१. सदर मॉल हा जास्त प्रमाणात जळाल्यामुळे व अस्तित्वात असलेल्या लोखंडी तुळया वाकलेल्या अवस्थेत आहेत व ऐस्कलेटर सुविधा पूर्णपणे जळून गेली आहे. टेरेस वरील रेस्टॉरन्ट पूर्णपणे जळून खाक झाले आहे. त्यामुळे लिंक स्क्वेअर को.ऑ.सो. लि. यांनी मॉलचे स्ट्रक्चरल ऑडीट

करणे अत्यंत आवश्यक असून धोकादायक स्थितीत असलेला भाग त्वरीत निष्कासित करणे आवश्यक आहे. तशाप्रकारची सुचना विभाग अधिकारी मार्फत देण्याकरिता प्रस्तावित आहे.

२. इलेक्ट्रीक ऑडीट वेळेवर करणे जरुरीचे आहे.

३. सदर लिंक स्क्वेअर को.ऑ.सो. लि. यांनी प्रमुख अग्निशमन अधिकारी यांना दि.०६.०१.२०२५ च्या पत्राच्या अन्वये सरकार मान्य परवानाधारक मे. Indean Fire Safety System या संस्थेला सन २०२४-२५ साठी फायर आणि सेफ्टी सिस्टीमची परिरक्षण करण्यासाठी नेमणूक केलेली आहे. त्याअनुषंगाने मे. Indean Fire Safety System यांनी Form -B दि.०८.०१.२०२५ रोजी सर्व अग्निप्रतिबंधक यंत्रणा सुरळीत आहे असे सादर केले. परंतु पुढील चार महिन्यात लागलेल्या आगीमध्ये सदर यंत्रणा सुस्थित नसल्याचे आढळून आले आहे. त्यामुळे लिंक स्क्वेअर को.ऑ.सो. लि. यांनी नेमणूक केलेल्या मे. Indean Fire Safety System यांच्या मुख्यत्वे दोष आढळून येतो. त्यामुळे मे. Indean Fire Safety System यांचेवर योग्य ती कारवाई करण्याकरिता प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

४. लेव्हल ३ ते लेव्हल ४ चा कॉल घेण्यास लागलेला कालावधी हा ब-यापैकी असल्याने त्याबाबत संबंधीताकडून स्पष्टीकरण मागविणे योग्य होईल.

वरील १ ते ४ शिफारशी मा.महानगरपालिका आयुक्तांच्या मंजूरीसाठी सविनय सादर.

(गंगाथरण डी.) 9/5/2025
सह आयुक्त (दक्षता)

(श्री.भूषण गगराणी)
महानगरपालिका आयुक्त

मा.महोदय,
यथाप्रस्तावित मंजूर
पुढील कार्यवाही करावी व
अहवाल सादर करावा.

DMC (Fire)

26/5
महानगरपालिका आयुक्त
उप आयुक्त (विशेष)

क्र. सह. आयुक्त / दक्षता / 700

09 MAY 2025

C/9496
9/5/25

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
आयुक्तांचे कार्यालय
[illegible]
29 MAY 2025
[illegible]
क्र. एमजीसी/एफ/ 6690

(C-9496)

(ACC:03NF)

29/5/25

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
उप आयुक्त (शिक्षण) यांचे कार्यालय
[illegible], विस्तारित इमारत,
[illegible], महापालिका मार्ग, मुंबई - 400001.
दिनांक 10 JUN 2025
क्रमांक उप आयुक्त/शिक्षण/ 874

NF

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
उ. आयुक्त (दक्षता) मुख्यालय यांचे कार्यालय

Nastit
3 Nasti

09 MAY 2025

क्र. सह. आयुक्त / दक्षता / 700

09 MAY 2025

C/9496
9/5/25

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
आयुक्तांचे कार्यालय
[illegible]

29 MAY 2025

[illegible]

क्र. एमजीसी/एफ/ 6690

(AC-9496)

(ACC:03NF)

29/5/25

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
उप आयुक्त (शिक्षण) यांचे कार्यालय
[illegible] इमारत,
[illegible] मार्ग, मुंबई - [illegible]

दिनांक 10 JUN 2025

क्रमांक उप आयुक्त/शिक्ष/ 874

NF